T077 BL VII (27) 1442 Căn Bản Thuyết Nhất Thiết Hữu Bộ Tỳ Nại Da Q27

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 27
387

CAÊN BAÛN THUYEÁT
NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA
QUYEÅN 27

Hoïc Xöù Thöù Baûy: NOÙI TOÄI THOÂ CHO NGÖÔØI CHÖA THOÏ VIEÂN CUÏ BIEÁT

Ñöùc Baïc-giaø-phaïm ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù nhieàu Bí-soâ giaø vaø treû do chöa ly duïc, phieàn naõo hieän tieàn neân laøm nhieàu vieäc phi phaùp, phaïm Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Sau ñoù ñeán choã ngöôøi raønh taïng luaät nghe vaø hoïc taäp, bieát mình phaïm toäi neân sanh truy hoái, vì muoán ñöôïc tröø toäi neân nhö phaùp haønh Bieán truï vaø Ma-na-ty, cung caáp nöôùc uoáng cho chuùng taêng hoaëc quaït haàu, hoaëc duøng cuø muoäi da môùi lau chuøi ôû thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Phaät… vaø laøm caùc vieäc lao nhoïc khaùc. Coù caùc Baø-la-moân cö só kính tín troâng thaáy cuøng khen ngôïi raèng: “Trong theá gian coù ngöôøi kheùo phaân bieät ñöôïc ngoïc quyù, xem bieát vaät baùu khoâng theå nhaàm laãn. Caùc Bí-soâ naøy cuõng vaäy, kheùo bieát nhôn quaû tu caùc phöôùc nghieäp, tuy tuoåi ñaõ cao maø vaãn cung caáp nöôùc uoáng cho chuùng taêng… laøm caùc vieäc lao nhoïc.Ngöôïc laïi Luïc chuùng Bí-soâ chæ bieát töï thaân khoâng tu thaéng phöôùc”. Luùc ñoù Luïc chuùng nghe ñöôïc lieàn noùi vôùi moïi ngöôøi: “Caùc vò cho raèng caùc Bí-soâ ñoù vui thích tu phöôùc nghieäp sao, ñoù laø hoï bò chuùng taêng trò phaït neân môùi laøm nhöõng vieäc nhö vaäy”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn hoûi: “Caùc vò aáy phaïm toäi gì maø chuùng taêng trò phaït?”, ñaùp: “Caùc vò aáy ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp nhö vaäy nhö vaäy”, moïi ngöôøi nghe roài lieàn sanh cheâ traùch: “Caùc vò tuoåi cao coøn laøm nhöõng vieäc phi phaùp huoáng chi laø caùc vò treû tuoåi”. Sau ñoù Luïc chuùng laïi ñeán choã Caàu tòch ñeä töû cuûa caùc Bí-soâ aáy hoûi: “Hai thaày cuûa caùc chuù ñaâu roài?”, ñaùp: “Sö chuû chuùng toâi ñang tu phöôùc nghieäp”, laïi hoûi: “Ñang tu phöôùc nghieäp gì?”, ñaùp: “Sö chuû ñang duøng Cuø muoäi da môùi lau chuøi thaùp thôø toùc vaø moùng tay cuûa Phaät”, ñaùp roài hoûi laïi Luïc chuùng: “Taïi sao caùc Ñaïi ñöùc khoâng tu phöôùc nghieäp?”, ñaùp:

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 27
388

“Chaúng phaûi sö chuû caùc chuù ñang tu phöôùc nghieäp maø laø bò chuùng taêng trò phaït phaûi laøm nhöõng coâng vieäc aáy”, caùc ñeä töû nghe roài lieàn hoûi: “Sö chuû chuùng toâi phaïm toäi gì maø bò chuùng taêng trò phaït?”, ñaùp: “Sö chuû caùc chuù ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp nhö vaäy nhö vaäy”. Thôøi gian sau caùc Bí-soâ ñoù ñöôïc xuaát toäi, khi sai baûo caùc Caàu tòch laøm vieäc chuùng, hoï lieàn noùi: “Sao caùc thaày khoâng töï laøm?”, ñaùp: “Toâi khoâng neân laøm”, caùc Caàu tòch noùi: “Caùc thaày ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp nhö vaäy nhö vaäy, neân laøm vieäc chuùng sao noùi laø khoâng neân laøm?”, ñaùp: “Tröôùc kia chuùng ta phaïm toäi nhöng ñaõ ñöôïc xuaát toäi, nhöng toäi loãi cuûa chuùng toâi vì sao caùc chuù bieát?”, ñaùp: “Chính Luïc chuùng Bí-soâ noùi cho bieát”. Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe bieát lieàn cheâ traùch: “Taïi sao Bí-soâ laïi ñem toäi thoâ cuûa Bí-soâ khaùc noùi cho ngöôøi chöa thoï vieân cuï bieát”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø- naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ, bieát Bí-soâ khaùc coù toäi thoâ, ñem noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Thôøi gian sau ôû trong thaønh Thaát-la-phieät coù Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ôû nhaø theá tuïc laøm vieäc nhô nhaø ngöôøi, hieän töôùng baát thieän khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ neân sai moät Bí-soâ ñeán caùc nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm vieäc phi phaùp. Bí-soâ khoâng coù naêm ñöùc thì khoâng neân sai, neáu ñaõ sai thì khoâng neân ñi, ñoù laø coù thöông, giaän, sôï, si, khoâng bieát neân noùi vaø khoâng neân noùi”. Neáu coù ñuû naêm ñöùc ngöôïc vôùi naêm ñöùc treân thì neân sai, ñaõ sai thì neân ñi. Neân sai nhö sau: Traûi toøa. ñaùnh kieàn chuøy taäp taêng, taêng nhoùm roài lieàn hoûi ai coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn, neáu coù ngöôøi ñaùp laø coù theå thì neân sai moät Bí-soâ taùc phaùp yeát ma, baïch nhö sau: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn naøy ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp. Neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán nghe, Taêng neân chaáp thuaän, nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Baïch nhö vaäy”. Keá taùc yeát ma: “Ñaïi ñöùc taêng giaø laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 27
389

Caùn ôû nhaø theá tuïc ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán moïi ngöôøi khoâng sanh tín kính. Bí-soâ naøy teân coù theå ñeán nhaø theá tuïc noùi cho hoï bieát nhöõng

vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Nay Taêng sai Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi, noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn. Neáu caùc cuï thoï chaáp thuaän Bí-soâ naøy teân ñeán nhaø theá tuïc laøm ngöôøi noùi loãi noùi cho hoï bieát nhöõng vieäc laøm phi phaùp cuûa Bí-soââ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn thì im laëng, ai khoâng chaáp thuaän thì noùi. Taêng nay chaáp thuaän sai Bí-soâ naøy teân laøm ngöôøi noùi loãi vì im laëng. Nay toâi xin nhôù giöõ nhö vaäy". Naøy caùc Bí-soâ, nay ta cheá haønh phaùp cho Bí-soâ laøm ngöôøi noùi loãi: Bí-soâ laøm ngöôøi noùi loãi naøy ñeán nhaø theá tuïc noùi raèng: "Caùc vò laéng nghe, ngöôøi laøm nhô nhaø theá tuïc vaø ngöôøi laøm nhô ngöôøi xuaát gia ví nhö ruoäng luùa xanh töôi maø bò söông muø, möa ñaù laøm cho hö hoaïi heát. Ñoái vôùi hai haïng ngöôøi naøy caùc vò chôù cuøng ôû chung khieán Thaùnh giaùo thöông toån. Vì sao, vì ngöôøi töï thaân bò toån haïi nhö haït gioáng bò khoâ chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh giaùo khoâng theå taêng tröôûng. Caùc vò neân quy höôùng veà Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû thöôïng toïa ñaõ chöùng ngoä nhö Kieàu-traàn-nhö, Baø Ñaïp Ba, Voâ Thaéng, Hieàn Thieän, Ñaïi Danh, Danh Xöng, Vieân Maõn… Thaân Töû, Ñaïi Muïc-kieàn-lieân…". Bí-soâ ñöôïc sai noùi roài caùo töø. Luùc ñoù Bí-soâ Quaûng Ngaïch nghe bieát vieäc naøy lieàn suy nghó: "Chuùng taêng ñaõ sai Bí-soâ kia ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa mình", nghó roài lieàn ñeán choã Bí-soâ kia hoûi: "Thaày ñaõ ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa toâi phaûi khoâng?", ñaùp: "Vì chuùng taêng nhö phaùp sai toâi laøm nhö vaäy", Bí-soâ Quaûng Ngaïch noùi: "Vieäc laøm cuûa toâi ñuùng hay sai töï toâi bieát, neáu thaày coøn ñi noùi nöõa toâi seõ moå buïng thaày keùo ruoät thaày ra, ñem treo ôû cöûa coång röøng Theä-ña cho moïi ngöôøi ñöôïc thaáy". Bí-soâ ñöôïc sai nghe roài hoaûng kinh trôû veà baùo laïi cho caùc Bí-soâ bieát roài noùi: "Nay toâi khoâng daùm ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï nöõa". Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät noùi: "Quaûng Ngaïch laø ngöôøi ngu si, coù theå khinh deã caù nhôn moät ngöôøi chöù khoâng theå khinh deã ñaïi chuùng. Taêng giaø neân ñôn baïch ñi noùi toäi loãi cuûa hoï nhö sau" Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taäp hoïp chuùng roài sai moät Bí-soâ taùc baïch: "Ñaïi ñöùc taêng laéng nghe, Bí-soâ Quaûng Ngaïch vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn ñaõ laøm nhöõng vieäc phi phaùp khieán theá tuïc khoâng sanh tín kính. Nay khoâng ai daùm ñeán nhaø theá tuïc noùi toäi loãi cuûa hoï, neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, taêng chaáp thuaän cho Taêng giaø neáu thaáy Bí-soâ Quaûng Ngaïch

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 27
390

vaø Bí-soâ ni Tuøng Caùn laøm vieäc phi phaùp lieàn noùi cho theá tuïc bieát, neân noùi nhö sau: Caùc vò neân bieát, Bí-soâ vaø Bí-soâ ni toäi aùc naøy ñaõ laøm thöông toån Thaùnh giaùo, ngöôøi naøy töï thaân bò toån hoaïi cuõng nhö haït gioáng chaùy khoâng theå naåy maàm, ôû trong Thaùnh phaùp luaät khoâng theå taêng tröôûng, Caùc vò neân quy höôùng Nhö lai ÖÙng cuùng Chaùnh bieán tri vaø caùc toân giaû ñaõ chöùng ngoä nhö Kieàu-traàn-nhö… Baïch nhö vaäy". Nhö lôøi Phaät ñaõ daïy, ñaïi

chuùng lieàn thoâng caùo cuøng khaép cho caùc tuïc gia bieát veà haønh xöù cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni ñoù, khoâng ngôø thoâng caùo naøy laïi khieán cho nhieàu ngöôøi khoâng sanh tín kính, caùc Bí-soâ ñi khaát thöïc gaëp khoù khaên. Caùc Bí-soâ ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät baûo: “Tuïc gia naøo bieát haønh xöù cuûa Bí-soâ vaø Bí-soâ ni kia thì neân noùi, khoâng bieát thì ñöøng noùi”. Luùc ñoù Phaät khen ngôïi trì giôùi, tuøy thôøi tuyeân noùi phaùp thieåu duïc roài baûo caùc Bí-soâ: Tröôùc kia laø saùng cheá, baây giôø laø tuøy khai hoïc xöù naøy nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ bieát Bí-soâ kia coù toäi thoâ aùc maø noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, tröø Taêng yeát ma, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Toäi thoâ aùc laø nhaân toäi cuûa Ba-la-thò-ca vaø Taêng-giaø-phaït-thi-sa. Toäi thoâ aùc trong ñaây coù hai: Moät laø töï taùnh thoâ aùc, hai laø nhôn khôûi thoâ aùc. Thoâng caùo laø noùi roõ vieäc ñoù. Tröø Taêng yeát ma laø ñaïi chuùng vì vieäc ñoù maø taùc phaùp. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ ñoái vôùi tuïc gia khoâng bieát khôûi töôûng laø khoâng bieát vaø nghi maø ñeán noùi cho hoï bieát toäi thoâ aùc cuûa ngöôøi ñoù thì phaïm Ñoïa. Neáu ñoái vôùi tuïc gia bieát maø khôûi töôûng laø khoâng bieát vaø nghi, ñeán noùi cho hoï bieát thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ñoái vôùi theá tuïc khoâng bieát maø khôûi töôûng laø hoï ñaõ bieát, hoaëc ñaïi chuùng noùi roõ vieäc ñoù, hoaëc moïi ngöôøi ñeàu nghe bieát, nhö böùc tranh treân treân vaùch moïi ngöôøi ñeàu nhìn thaáy, khoâng phaûi chæ rieâng mình bieát thì noùi khoâng coù loãi. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Taùm: NOÙI CHO NGÖÔØI CHÖA THOÏ VIEÂN CUÏ BIEÁT MÌNH THAÄT CHÖÙNG PHAÙP THÖÔÏNG NHÔN Phaät ôû trong toøa Cao Caùc beân bôø soâng Di Haàu taïi thaønh Quaûng Nghieâm, luùc ñoù coù naêm traêm ngö daân ôû beân bôø soâng Thaéng Hueä coù hai giaøn löôùi ñaùnh caù lôùn: Moät goïi laø Tieåu tuùc, hai goïi laø Ñaïi tuùc… duyeân khôûi gioáng nhö trong giôùi thöù tö cuûa Ba-la-thò-ca… cho ñeán caâu naêm traêm Bí-soâ naøy noùi vôùi cuï thoï A-nan-ñaø: “Do chuùng toâi ñoái tröôùc caùc quyeán thuoäc töï khen ngôïi raèng: Bí-soâ naøy ñaéc töôûng Voâ thöôøng… cho ñeán ñaéc taùm giaûi thoaùt”, A-nan-ñaø hoûi: “Nhöõng vieäc maø caùc thaày noùi laø

thaät hay hö?”, ñaùp laø thaät, A-nan-ñaø noùi: “Caùc thaày chæ vì chuùt aên uoáng maø noùi cho ngöôøi theá tuïc bieát mình thaät chöùng phaùp thöôïng nhôn hay sao?”, lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do nhaân duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: … Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ thaät chöùng phaùp thöôïng nhôn ñem noùi cho ngöôøi chöa thoï caän vieân bieát, phaïm Ba-daät-ñeå-ca.” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho naêm traêm Bí-soâ ngö phuû. Thaät chöùng laø söï vieäc ñuùng nhö vaäy. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Thaáy, töôûng, A-lan-nhaõ, Trong nhaø nhaän toøa toát, Hay bieát nôi töï töôùng, Phöông tieän hieån roõ thaân. Neáu Bí-soâ

khoâng coù taâm hö voïng khôûi töôûng thaät coù, noùi vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï raèng: “Toâi thaáy chö thieân, roàng, Daï xoa, Kieàn-thaùc- baø, Khaån-naïi-la, Maïc-hoâ-laïc-giaø, A-toâ-la, Taát-leä-ña, Taát-xaù-giaø, Cöu- baøn-traø, Yeát-tra-boå-ñôn-na”, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu noùi toâi thaáy quyû phaán taûo thì phaïm Ñoät-saéc-ngaät-lyù-ña. Neáu Bí-soâ khoâng coù taâm hö voïng khôûi töôûng thaät hieåu bieát noùi vôùi ngöôøi chöa thoï vieân cuï raèng: “Toâi nghe tieáng noùi cuûa trôøi, roàng … cho ñeán Yeát tra boå ñôn na”, thì phaïm Ba- daät-ñeå-ca; neáu noùi nghe tieáng quyû phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ khoâng coù taâm hö voïng khôûi töôûng thaät hieåu bieát noùi raèng: “toâi ñeán choã trôøi, roàng… choã Yeát-tra-boå-ñôn-na”, thì phaïm Ñoïa, neáu noùi ñeán choã quyû phaán taûo thì phaïm AÙc-taùc. Taát caû vieäc naøy ñeàu gioáng nhö trong giôùi thöù boán Ba-la-thò-ca, chæ khaùc ôû choã giôùi tröôùc quaû toäi laø Tha thaéng, quaû toäi trong giôùi naøy laø Ñoïa; nhôn toäi trong giôùi tröôùc laø toäi thoâ, coøn trong giôùi naøy laø AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Chín: VU BAÙNG HOÀI CHUYEÅN LÔÏI VAÄT CUÛA TAÊNG Phaät ôû trong Truùc laâm beân ao Yeát-lan-ñaïc-ca thaønh Vöông xaù, luùc ñoù Bí-soâ Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø theo thöù lôùp phaân phoù Taêng thoï thænh thöïc. Thaày laø ngöôøi coù tín taâm, yù vui thích hieàn thieän, khoâng töø khoù nhoïc vì chuùng taêng laøm moïi vieäc, nhöõng vaät tö sanh maø mình coù ôû trong Tam baûo vaø ôû choã caùc Bí-soâ thöôïng haïnh thaûy ñeàu cuùng thí, cho neân ba y cuûa mình ñeàu cuõ raùch. Caùc Bí-soâ thaáy vaäy noùi vôùi nhau: “Cuï thoï Thaät-löïc-töû ñöôïc Taêng sai laøm

ngöôøi phaân chia ngoïa cuï vaø phaân phoù chuùng taêng theo thöù lôùp thoï thænh thöïc… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu ba y cuûa mình cuõ raùch. Neáu coù ngöôøi thí y cho Taêng, chuùng ta seõ ñem y aáy thí cho Thaät-löïc-töû”. Sau ñoù Taêng ñöôïc thí baïch dieäp toát, caùc Bí-soâ ñem nhôn duyeân naøy baïch Phaät, Phaät noùi: “Caùc Bí-soâ neân hoøa chuùng ñôn baïch trao y cho Thaät-löïc- töû thì y naøy thaønh vaät khoâng toäi, neân baïch nhö sau: Traûi toøa, ñaùnh kieàn chuøy, taäp taêng roài taùc baïch: “Ñaïi ñöùc Taêng laéng nghe, cuï thoï Thaät-löïc-töû coù tín taâm, yù ö thích hieàn thieän, vì chuùng coi ngoù lo lieäu moïi vieäc khoâng töø khoù nhoïc… gioáng nhö ñoaïn vaên treân cho ñeán caâu ba y ñeàu cuõ raùch. Nay Taêng ñöôïc baïch ñieäp toát, neáu Taêng ñuùng thôøi ñeán, Taêng thuaän cho Taêng nay ñem baïch ñieäp naøy thí cho Thaät-löïc-töû. Baïch nhö vaäy.” Caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy hoøa taêng ñôn baïch ñem baïch y ñöa cho Thaät-löïc-töû , vì hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa ñôøi tröôùc coù oaùn cöøu vôùi Thaät- löïc-töû, nghieäp duyeân chöa döùt neân ñoái tröôùc caùc Bí-soâ noùi lôøi cheâ traùch: “Caùc cuï thoï ñem lôïi döôõng cuûa Taêng ñaõ coù ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình quen bieát”, caùc Bí-soâ nghe roài noùi raèng: “Khi taùc baïch ñem cho haù chaúng phaûi cuï thoï

ñeán nhoùm ñoàng taâm chaáp thuaän hay sao?", hai Bí-soâ naøy lieàn ñaùp laø coù ñeán nhoùm, caùc Bí-soâ lieàn noùi: "Vaäy sao baây giôøi laïi cheâ traùch?", hai Bí-soâ ñaùp: "Cheâ traùch cuõng khoâng ñöôïc hay sao?". Caùc Bí-soâ thieåu duïc nghe roài lieàn hieàm traùch: "Taïi sao Bí-soâ tröôùc cuøng ñoàng taâm, sau laïi noùi ngöôïc laïi raèng: Caùc cuï thoï ñem lôïi vaät cuûa chuùng taêng ñaõ coù ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình quen bieát", lieàn ñem vieäc naøy baïch Phaät, Phaät do duyeân naøy nhoùm hoïp caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ...Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: "Neáu laïi coù Bí-soâ tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän, sau noùi ngöôïc laïi raèng: Caùc cuï thoï ñem lôïi vaät cuûa Taêng ñaõ ñöôïc hoài chuyeån cho ngöôøi maø mình thaân quen thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca". Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho hai Bí-soâ Höõu vaø Ñòa. Tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän laø tröôùc ñaõ chaáp thuaän vieäc laøm aáy cuûa Taêng. Sau noùi ngöôïc laïi laø thôøi gian sau môùi noùi lôøi cheâ traùch. Bí-soâ thaân haäu laø ñoàng thaân giaùo sö, ñoàng quyû phaïm sö hoaëc thaân giaùo sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho thaân giaùo sö; quyû phaïm sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho quyû phaïm sö; y chæ sö cho ñeä töû hay ñeä töû cho quyû phaïm sö... vaø caùc thaân höõu khaùc. Lôïi vaät coù hai aåm thöïc vaø y phuïc, trong giôùi naøy laø chæ cho y phuïc. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ tuøy coù lôïi vaät nhieàu hay ít cuûa chuùng taêng, tröôùc ñoàng taâm chaáp thuaän ñem cho sau noùi ngöôïc laïi nhö treân thì phaïm Ba-daät-ñeå-

ca. Neáu thaät söï Taêng khoâng hoài chuyeån ñem cho maø laø töï caù nhaân hoài chuyeån ñem cho, noùi lôøi cheâ traùch thì khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Hoïc Xöù Thöù Möôøi: KHINH CHEÂ GIÔÙI Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät , luùc ñoù Phaät baûo caùc Bí-soâ neân moãi nöõa thaùng thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa, caùc Bí-soâ vaâng lôøi Phaät daïy moãi nöõa thaùng thuyeát Ba-la-ñeà-moäc-xoa. Luïc chuùng khi nghe thuyeát boán Ba-la-thò-ca thì im laëng, khi nghe thuyeát ñeán ba möôi Taêng-giaø-phaït-thi-sa, hai phaùp Baát ñònh, ba möôi Ni-taùt- kyø-ba-daät-ñeå-ca, chín möôi Ba-daät-ñeå-ca, boán Ba-la-ñeà-xaù-ni, Chuùng ña hoïc phaùp vaø baûy phaùp dieät traùnh lieàn noùi raèng: "Neáu caùc cuï thoï bieát vieäc vaø hieåu ngöôøi, taïi sao ñoái vôùi nhöõng ngöôøi laàm loãi nhö chuùng toâi, laïi laøm cho thöông toån. Caùc vò nôi caùc tieåu tuøy, tieåu giôùi ñeàu moãi nöõa thaùng tuyeân ñoïc khieán cho caùc Bí-soâ khaùc sanh taâm öu naõo truy hoái". Caùc Bí-soâ nghe roài ñaùp raèng: "Chuùng toâi khoâng vì caùc cuï thoï maø noùi Bieät giaûi thoaùt kinh vaøo moãi nöõa thaùng, chuùng toâi chæ laø vaâng lôøi ñaïi sö daïy". Luïc chuùng tuy nghe noùi nhö vaäy vaãn cheâ traùch khoâng thoâi, traùch raèng: "Caàn gì noùi nhöõng tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, khieán caùc Bí-soâ sanh taâm öu naõo truy hoái", caùc Bí-soâ noùi: "Neáu khoâng caàn nghe thì caùc vò töø tröôùc ñeán nay ñaõ laøm toäi loãi gì maø phaûi truy hoái?". Luùc ñoù caùc Bí-soâ thieåu duïc ñeàu traùch Luïc chuùng roài ñem vieäc naøy baïch Phaät,

Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ... cho ñeán caâu: ... Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: “Neáu laïi coù Bí-soâ vaøo moãi nöõa thaùng khi noùi Giôùi kinh cheâ traùch raèng: Caùc cuï thoï caàn gì noùi nhöõng tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, vì khi noùi nhöõng giôùi naøy seõ khieán caùc Bí-soâ AÙc-taùc phieàn naõo hoaøi nghi truy hoái. Neáu noùi khinh cheâ giôùi nhö theá thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca” Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Giôùi kinh laø nghóa theo thöù lôùp töông öng töø boán Tha thaéng cho ñeán baûy Dieät traùnh. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Neáu Bí-soâ vaøo moãi nöõa thaùng khi noùi boán Ba-la-thò-ca, Taêng-giaø- phaït-thi-sa cho ñeán baûy Dieät traùnh noùi raèng: “Caàn gì noùi tieåu tuøy tieåu giôùi naøy khieán caùc Bí-soâ sanh taâm AÙc-taùc...”, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Hoaëc sanh phieàn naõo hoái haän hoaøi nghi, hoaëc noùi nhôù vieäc ñôøi, hoaëc noùi khoâng thích xuaát gia hoaëc noùi hoaøn tuïc... ñeàu phaïm Ñoïa. Nhö vaäy neân bieát, ñoái vôùi saùu vieäc coøn laïi, caùc taïp söï , Ni-ñaø-na, Muïc-ñaéc-ca... vaø caùc kinh töông öng vôùi luaät giaùo, khi noùi ñeán caùc vieäc aáy maø noùi raèng: “Caàn gì noùi tieåu tuøy tieåu giôùi naøy, vì khi noùi nhöõng vieäc naøy seõ khieán caùc Bí-

soââ sanh taâm AÙc-taùc...”, thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Khi noùi caùc kinh khaùc noùi raèng: “Caàn gì y theo kinh naøy vì noùi nhö vaäy khieán ngöôøi phieàn naõo hoái haän hoaøi nghi”, thì phaïm AÙc-taùc. Khoâng phaïm laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nhieáp Tuïng Thöù Hai:
Chuûng töû, khinh, xuùc naõo, Ñeå giöôøng, neäm coû, keùo (loâi),
Göôïng ôû, giöôøng suùt chaân,
Töôùi coû; ba, hai taàng.
Hoïc Xöù Thöù Möôøi: MOÄT HOAÏI SANH CHUÛNG Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù coù moät Bí-soâ Maïc-ha-la ngu toái khoâng hieåu bieát, muoán xaây moät ngoâi chuøa lôùn cho Taêng neân chaët caây ñaïi thoï Thaéng dieäu. Vò thieân thaàn nöông ôû treân caây naøy vaøo ñaàu ñeâm vôùi thaân coù aùnh saùng thuø dieäu chieáu saùng caû röøng Theä-ña , ñeán choã Phaät ñaûnh leã roài ngoài moät beân baïch Phaät: “Theá toân, coù moät laõo Bí-soâ ngu toái khoâng bieát thôøi nghi, muoán xaây caát moät ngoâi chuøa lôùn cho Taêng neân chaët caây ñaïi thoï Thaéng dieäu laø choã toâi nöông ôû töø laâu nay. Hieän nay ñang laø tieát reùt ñoâng, treû con nam nöõ khoâng nôi nöông töïa, cuùi xin Theá toân thöông töôûng cöùu giuùp”, Theá toân nghe roài lieàn baûo caùc vò thoï thaàn khaùc: “Choã ôû cuûa caùc vò coù theå dung naïp gia ñình vò thieân thaàn khoâng nôi nöông töïa naøy khoâng?”. Caùc thoï thaàn vaâng lôøi Phaät saép xeáp choã cho vò thieân thaàn kia nöông ôû. Trôøi vöøa saùng, Phaät nhoùm hoïp caùc Bí-soâ noùi raèng: “Vaøo ñaàu ñeâm qua coù vò thoï thaàn vôùi thaân coù aùnh saùng thuø dieäu chieáu saùng caû röøng Theä-ña... cho ñeán caâu cuùi xin Theá toân thöông

töôûng cöùu giuùp. Naøy caùc Bí-soâ, Bí-soâ Maïc-ha-la naøy ñaõ laøm ñieàu phi phaùp laø chaët boû caây ñaïi thoï Thaéng dieäu laø choã nöông ôû cuûa vò thoï thaàn kia, khieán hoï sanh taâm cheâ traùch, laø traùi vôùi phaùp sa moân. Do Bí-soâ naøy chaët caây môùi sanh toäi loãi, vì vaäy töø nay trôû ñi caùc Bí-soâ khoâng neân chaët caây, neáu chaët phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät chöa cheá giôùi. Phaät ôû röøng Khoaùng daõ, do Phaät cheá khoâng ñöôïc chaët caây neân caùc Bí-soâ thoï söï ñang lo vieäc xaây caát phaûi ngöng laïi, Theá toân bieát maø vaãn hoûi cuï thoï A-nan-ñaø nguyeân do, A-nan-ñaø ñaùp: "Laø do Phaät cheá caùc Bí-soâ khoâng ñöôïc chaët caây neân khoâng coù goã ñeå xaây caát, caùc Bí-soâ thoï söï phaûi ngöng coâng vieäc laïi". Phaät noùi: "Coù haønh phaùp cho Bí-soâ thoï söï coi ngoù vieäc xaây caát, ñoù laø: Bí-soâ thoï sö khi muoán chaët caây laáy goã ñeå

xaây caát thì tröôùc ñoù baûy, taùm ngaøy neân laøm Maïn traø la ôû beân goác caây vôùi höông hoa vaø phaåm vaät cuùng teá, tuïng kinh tam khaûi roài chuù nguyeän, neân noùi ñaïo thaäp thieän, khen ngôïi nghieäp thieän vaø noùi vôùi vò thoï thaàn treân caây raèng: Neáu treân caây coù vò thoï thaàn naøo nöông ôû thì neân tìm choã khaùc, vì caây naøy seõ duøng xaây caát cho Tam baûo. Noùi roài sau baûy, taùm ngaøy thì chaët. Neáu khi chaët coù hieän töôùng laï thì neân khen ngôïi coâng ñöùc thí xaû vaø loãi xan tham, neáu vaãn coøn hieän töôùng laï thì khoâng neân chaët, neáu khoâng hieän töôùng laï thì ñöôïc chaët. Bí-soâ thoï söï coi ngoù vieäc xaây caát phaûi y theo haønh phaùp naøy, neáu khoâng y theo thì phaïm toäi Vieät phaùp". Ñaây laø duyeân khôûi nhöng Phaät vaãn chöa cheá giôùi. Phaät ôû trong vöôøn Caáp-coâ-ñoäc röøng Theä-ña thaønh Thaát-la-phieät, luùc ñoù Luïc chuùng Bí-soâ töï chaët hoaëc baûo ngöôøi chaët caây vaø chaët phaù caùc loaïi coû töôi, tuøy haùi hoa traùi ñeå duøng. Caùc ngoaïi ñaïo thaáy roài ñeàu cheâ traùch: "Caùc sa moân Thích töû naøy töï chaët hoaëc baûo ngöôøi chaët phaù caây coû khoâng khaùc gì nhöõng ngöôøi theá tuïc vaø Baø-la-moân chuùng ta, ai laïi cuùng döôøng cho haïng ngöôøi nhö theá". Caùc Bí-soâ nghe bieát baïch Phaät, Phaät do nhôn duyeân naøy nhoùm caùc Bí-soâ… cho ñeán caâu: "… Nôi Tyø-naïi-da cheá hoïc xöù naøy cho caùc Bí-soâ nhö sau: Neáu laïi coù Bí-soâ töï phaù hoaïi chuûng töû laø thoân xoùm cuûa chuùng höõu tình vaø baøo ngöôøi khaùc phaù hoaïi thì phaïm Ba-daät-ñeå-ca." Neáu laïi coù Bí-soâ laø chæ cho Luïc chuùng. Chuûng töû thoân coù naêm loaïi laø Caên chuûng (loaïi cuû), Haønh chuûng (loaïi caønh, coïng), Tieát chuûng (loaïi coù loùng, coù maét), Khai chuûng (loaïi do nöùt ra, nôû ra), vaø Töû chuûng (loaïi coù hoät). Sao goïi laø Caên chuûng? Nhö caùc loaïi caây Höông phuï töû, caây Xöông boà, Hoaøng cöông, baïch cöông… ñeàu töø cuû maø sanh neân goïi laø Caên chuûng. Sao goïi laø Haønh chuûng? Nhö caùc loaïi caây Thaïch löïu, caây Lieãu, Boà ñaøo, Boà ñeà… ñeàu töø caønh maø sanh neân goïi laø Haønh chuûng. Sao goïi laø Tieát chuûng? Nhö caùc loaïi caây mía, caây truùc, caây Lau… ñeàu töø loùng maét maø sanh neân goïi laø Tieát chuûng. Sao goïi laø Khai chuûng? Nhö caùc loaïi caây cam, quyùt, böôûi… ñeàu do chín nöùt ra maø sanh neân goïi laø khai chuûng. Sao goïi laø Töû chuûng? Nhö caùc

loaïi caây luùa, caây ñaäu, ñaïi maïch... ñeàu töø hoät maø sanh neân goïi laø Töû chuûng. Goïi chung naêm loaïi chuûng töû naøy laø Chuûng töû thoân. Thoân xoùm cuûa höõu tình chæ cho caùc loaïi caây treân ñeàu laø nôi nöông ôû cuûa caùc loaøi höõu tình. Trong hoïc xöù naøy töôùng phaïm nhö theá naøo? Nhieáp Tuïng: Cuû... töôûng laø sanh chuûng, Chaët caây coû vaø hoa,

SOÁ 1442 - CAÊN BAÛN THUYEÁT NHAÁT THIEÁT HÖÕU BOÄ TYØ NAÏI DA, Quyeån 27
396

Caây... ôû choã kinh haønh, Reâu xanh, bình, giaù y. Neáu Bí-soâ nôi Caên chuûng khôûi töôûng laø caên chuûng, soáng khôûi töôûng laø soáng, töï chaët hay baûo ngöôøi chaët ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu caây khoâ töôûng laø soáng vaø nghi, khi chaët phaù ñeàu phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soâ nôi Caên chuûng khôûi töôûng laø Haønh chuûng, töôûng soáng vaø nghi, töï chaët, baûo ngöôøi chaët ñeàu phaïm Ba-daät-ñeå-ca. Neáu caây khoâ töôûng laø soáng vaø nghi, chaët phaù ñeàu phaïm AÙc-taùc. Caên chuûng ñaõ nhö vaäy thì tieát chuûng... ba loaïi coøn laïi ñeàu coù boán caâu nhö treân neân bieát. Neáu laáy Haønh chuûng voïng veà boán loaïi sau, moãi loaïi ñeàu coù boán caâu keát phaïm nhö treân neân bieát. Neáu Bí-soâ ñoái vôùi naêm loaïi chuûng töû naøy töï laøm hay baûo ngöôøi laøm ñem neùm vaøo trong löûa muoán laøm cho naêm loaïi chuûng töû naøy bò hoaïi thì phaïm naêm toäi Ñoïa, khoâng toån hoaïi thì phaïm naêm AÙc-taùc. Ñem boû vaøo trong nöôùc cuõng phaïm nhö treân, ñem boû vaøo trong coái giaû keát phaïm cuõng nhö treân. Neáu Bí-soâ duøng moät phöông tieän chaët caây, khi chaët ñöùt phaïm moät AÙc-taùc, moät toäi Ñoïa. Neáu chaët moät nhaùt maø ñöùt hai caây thì phaïm moät AÙc-taùc vaø hai toäi Ñoïa. Neáu chaët moät laàn maø ñöùt nhieàu caây thì phaïm moät AÙc-taùc vaø nhieàu toäi Ñoïa. Neáu hai laàn chaët ñötù moät caây thì phaïm hai AÙc- taùc moät toäi Ñoïa; neáu hai laàn chaët ñöùt hai caây thì phaïm hai AÙc-taùc hai toäi Ñoïa; neáu hai laàn chaët ñöùt nhieàu caây thì phaïm hai AÙc-taùc, nhieàu toäi Ñoïa. Neáu chaët nhieàu laàn maø ñöùt chæ moät caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc moät toäi Ñoïa; neáu chaët nhieàu laàn maø ñöùt hai caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc hai toäi Ñoïa; neáu chaët nhieàu laàn ñöùt nhieàu caây thì phaïm nhieàu AÙc-taùc nhieàu toäi Ñoïa. Caây ñaõ nhö vaäy thì ñoái vôùi hoa coû chuaån theo ñoù neân bieát. Neáu Bí-soââ nhoå caây phaïm Ñoïa, laøm cho da caây bò nöùt vaø laøm thöông toån choã khoâng cöùng chaéc thì phaïm AÙc-taùc; neáu laøm thöông toån phaàn cöùng chaéc cuûa caây thì phaïm Ñoïa. Bí-soâ laøm toån hoaïi caây coû töôi phaïm Ñoïa, toån hoaïi laù vaøng phaïm AÙc-taùc, laøm toån hoaïi hoa chöa nôû phaïm Ñoïa, hoa ñaõ nôû phaïm AÙc-taùc. Neáu hoaïi traùi chöa chín phaïm Ñoïa, hoaïi traùi ñaõ chín phaïm AÙc-taùc. Choã ñaát coù moïc coû ñoå nöôùc soâi leân hay laáy phaân buøn ñoå leân khieán noù bò toån hoaïi thì phaïm Ñoïa, noù khoâng bò toån hoaïi thì phaïm AÙc-taùc, neáu khoâng coù taâm laøm toån hoaïi thì khoâng phaïm. Neáu Bí-soâ kinh haønh treân ñaát coù coû, nghó muoán laøm noù toån hoaïi, tuøy toån hoaïi tôùi ñaâu ñeáu phaïm Ñoïa. Choã ñaát coù coû keùo cuûi qua hay laáy chieáu phuû leân laøm noù bò toån hoaïi thì phaïm Ñoïa, khoâng coù taâm laøm toån hoaïi thì khoâng phaïm. Neáu kinh haønh treân ñaát coù reâu xanh phaïm hay khoâng phaïm gioáng nhö treân. Treân

ñaát coù reâu xanh keùo cuûi qua… phaïm hay

khoâng phaïm gioáng nhö treân. Beøo, rong reâu trong nöôùc neáu vôùt lìa khoûi nöôùc phaïm ñoïa, chöa lìa khoûi nöôùc phaïm AÙc-taùc. Nhoå naám moïc treân ñaát phaïm AÙc-taùc. Neáu Bí-soââ ñoái vôùi bình chaäu… vaø treân y phuïc hoaëc meàn, neäm, chieáu coù moác xanh moác traéng khôûi taâm laøm toån hoaïi ñeàu AÙc-taùc. Neáu baûo ngöôøi bieát tònh roài thoï duïng thì khoâng phaïm. Neáu ñoái vôùi naêm loaïi sanh chuûng baûo ngöôøi bieát tònh cuõng khoâng phaïm. Khoâng phaïm nöõa laø ngöôøi phaïm ban ñaàu hoaëc si cuoàng taâm loaïn bò thoáng naõo böùc baùch.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.